

Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 11.1.2020

Minna Punakallio @MinnaPunakallio

Uusi talous- katsaus:

Maailmantalouden kasvu on hidastunut

Kauppasota Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä on varjostanut maailmantaloutta jo vuoden 2018

Vahva työllisyyden kysyntä on painanut työttömyyden historiallisen matalalle tasolle niin Euroopassa kuin monissa muissakin OECD-maissa. Euroalueen talouskasvun vahvistumisen kannalta onkin ensiarvoista, että vellova maailmantalouden epävarmuus ei alkaisi heijastumaan voimallisesti Saksan ja muiden suurten EU-maiden työmarkkinoille.

Suomessa suhdannehuippu meni jo

Suomen BKT on kasvanut viimeiset kolme vuotta vahvasti. Odotuksista poiketen, voimakkaain suhdannehuippu ajoittui jo vuosille 2016 ja 2017, jolloin bruttokansantuotteen kasvu liikkui kolmen prosentin tuntumassa. Bruttokansantuotetta kasvattivat tuolloin vahva vientikysyntä, investointien kasvu sekä yksityinen kulutus.

Viime vuonna bruttokansantuotteen määrä nousi vielä 1,7 prosenttia. Kysyntäeristä bruttokansantuotetta lisäsivät vienti, yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit. Myös työllisten määrä kasvoi vahvasti ja työttömyysaste laski yli yhdellä prosenttiyksiköllä.

Vaikka teollisuuden kasvu tippui edeltävien vuosien kasvuvauhdista rajusti niin kokonaistuotannon kasvua tukivat viime vuonna yksityiset palvelut ja rakentaminen. Uusien asuntojen aloitukset nousivat ennätystasolle, minkä lisäksi myös liike- ja toimisto- ja teollisuusrakentaminen oli vilkasta. Myös kone- ja laiteinvestoinnit kehittyivät ennako-odotuksia paremmin. Yksityisen kulutuksen kasvu kohdistui viime vuonna vielä varsin tasaisesti niin palveluihin kuin erilaisiin kestokulutushyödykkeisiin.

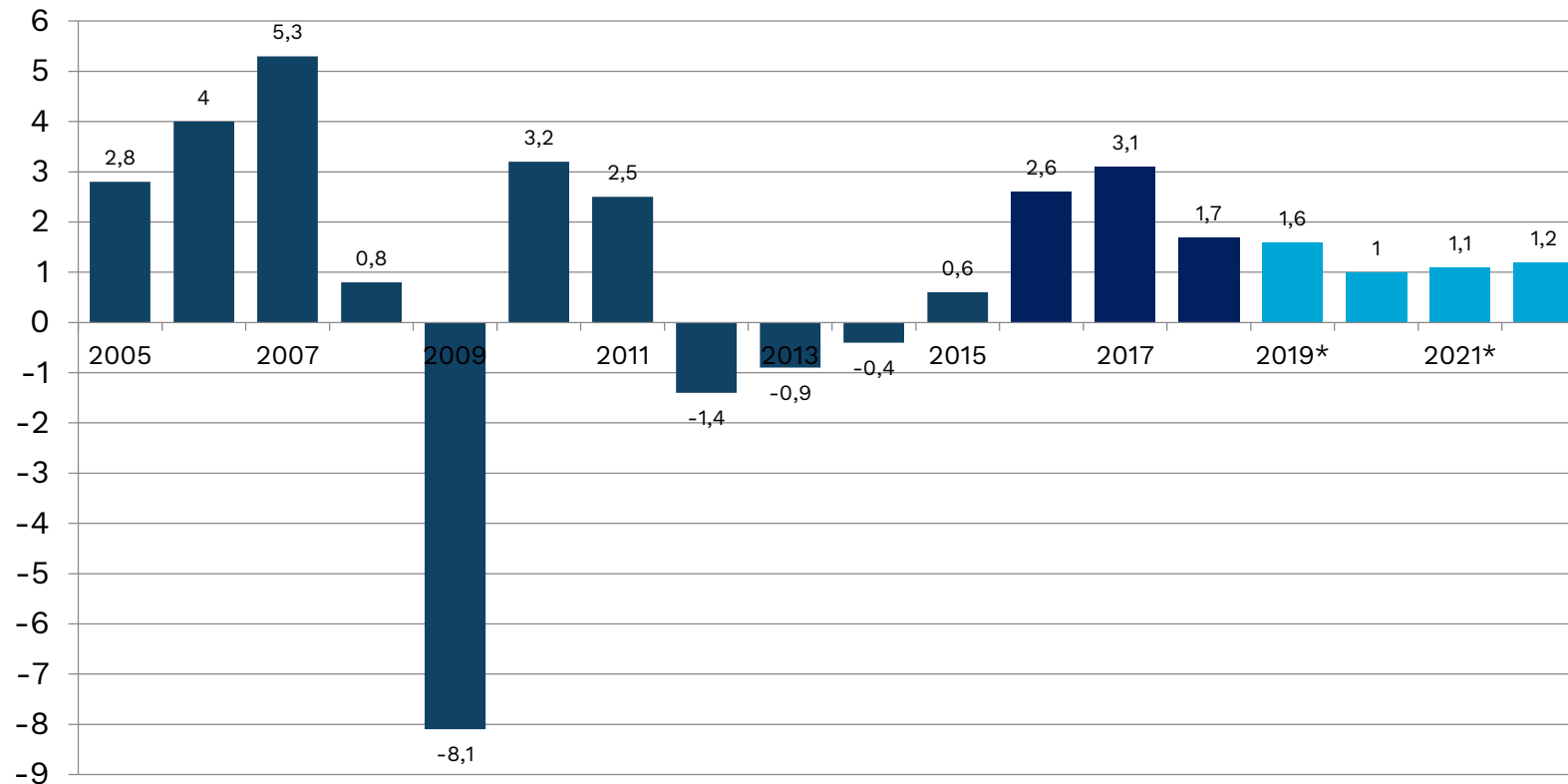
Hyvän työllisyyskehityksen myötä työn tuottavuuskehitys oli viime vuonna Suomessa heikkoa. Koko kansantalouden työn tuottavuus työtuntia kohti supistui viime vuonna 0,3 prosenttia, sillä rakentamisen ja palvelutuotannon tuottavuus laski reippaasti.

Lähivuosille odotetaan vaisua kasvua

Kansainvälisestä epävarmuudesta huolimatta talouskasvu on jatkunut kuluvana vuonna suhteellisen vireänä, ja ennustelaitokset odottavat vuodelle 2019 vajaan 1,5 prosentin kokonaistuotannon kasvua. Toteutuessaan se olisi vain aavistuksen matalampi bruttokansantuotteen volyymin kasvuprosentti kuin vuonna 2018. Kokonaistuotantoa kasvattaa kuluvana vuonna yhä sekä vienti että kulutus.

Suomessa suhdannehuippu meni jo, mutta vuosien 2018 ja 2019 kehitys sinnittelee

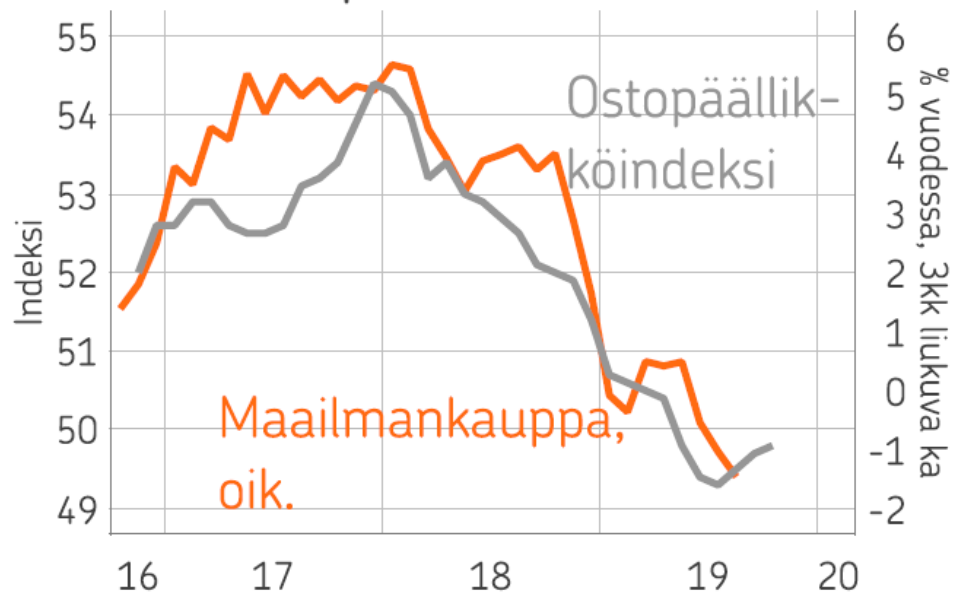
BKT:n määrän %-muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, ennuste valtiovarainministeriö, talvi 2019

Maailmantalouden kasvupyrähdys ohi. Epävarmuus hälventymään päin

Maailmankauppa ja teollisuuden ostopäällikköindeksi

Lähde: Macrobond, OP

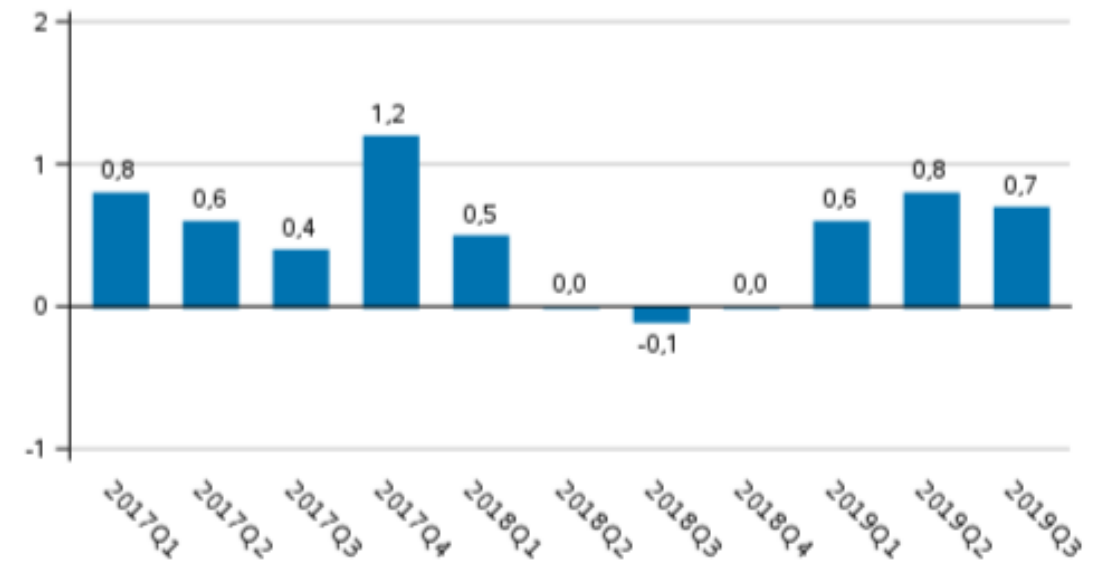
Lähde: Osuuspankki, suhdanne-ennuste elokuu

- Maailmankaupan kehitys (teollisuus) romahtanut, palvelutoimialat paremmassa vireessä
 - epävarmuus, rakenteelliset tekijät
- Maailmantalouden kasvu sinnittelee lähivuodet kuitenkin yhä 3 prosentin tuntumassa
- Kasvun veturit: Kiina, Intia, USA
- Euroalueen kasvuodotukset noin yksi prosenttia
 - 2019 lopussa kasvuodotukset tasaantuneet Saksassa

Vuodesta 2019 näyttää tulevan odotettua parempi

- Suomen ennakkolliset taloustiedot 2019 olleet odotettua parempia
 - Vienti kohtuullisessa vedossa (laivatoimituksia)
 - Kuluttajat varovaisia, säästämistä nousseut, yksityinen kulutus kasvanut kuitenkin hyvin
 - Rakentamisen aloitukset ja luvat kääntyneet laskuun, rakentaminen ja investoinnit kuitenkin yhä kasvussa
- BKT-kasvu 3. neljänneksellä vuonna 2019
 - +0,7 % edellisestä neljänneksestä (kuva)
 - +2,2 prosenttia edelliseen vuoteen (2018) verrattuna

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito neljännesvuosittain

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2020

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
S-Pankki	elokuu	1,0	6,4	2,2	1,2
Hypo	elokuu	1,0	6,5	2,5	1,5
Nordea	syyskuu	1,0	6,4	3,0	1,3
PTT	syyskuu	1,2	6,9	2,8	1,0
ETLA	syyskuu	0,9	6,3	2,7	1,1
PT	syyskuu	1,1	6,7	2,1	1,0
Handelsbanken	lokakuu	0,7	6,5	2,8	1,2
Euroopan komissio	marraskuu	1,1	6,5
OECD	marraskuu	1,0	6,6
OP	marraskuu	0,5	6,5	2,5	1,2
Suomen Pankki	joulukuu	0,9	6,7	2,5	1,2
Danske Bank	joulukuu	1,0	6,7	2,7	1,2
VM	joulukuu	1,0	6,5	3,0	1,3

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	syyskuu	0,5	6,4	2,8	1,3
ETLA	syyskuu	1,1	6,1	2,7	1,4
Handelsbanken	lokakuu	1,1	6,7	2,7	1,4
Euroopan komissio	marraskuu	1,0	6,4
OECD	marraskuu	0,9	6,4
Suomen Pankki	joulukuu	1,1	6,6	2,2	1,3
Danske Bank	joulukuu	1,4	6,5	2,8	1,5
VM	joulukuu	1,1	6,4	2,8	1,6

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2022

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Suomen Pankki	joulukuu	1,3	6,4	2,5	1,6
VM	joulukuu	1,2	6,4	2,8	1,6

Lähivuosille odotetaan vaisua kasvua

Ennustelaitosten kasvu-urat eroavat toisistaan vuodesta 2021 eteenpäin, kasvulukemat pysyvät kuitenkin vaatimattomina

- Osa ennakoi, että talouskasvu 2021 hiipuu edelleen vuodesta 2020
- Osa ennakoi, että kasvulukemat piristyvät vuoteen 2020 nähden
- Ero aiheutuu näkemyseroista Suomen vientiennusteessa ja maailmantalouden näkymissä

Lisätietoa:

Kuntarahoitus

AJANKOHTAISTA PALVELUT TIETOA MEISTÄ

Vastuualueet + Ajankohtaista Hankkeet ja säädösvalmistelu Julkaisut

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / VASTUUALUEET / TALOUSNÄKYMÄT / TALOUDEN ENNUSTEET /

Talouden ennusteet

Makrotalouden seuranta

Julkisen talouden seuranta

Menetelmäkuvaukset

Talouden ennusteet

Uusimmat julkaisut

Taloudellinen katsaus, Talvi 2019 [↗](#)

18.12.2019 | Valtiovarainministeriön julkaisu

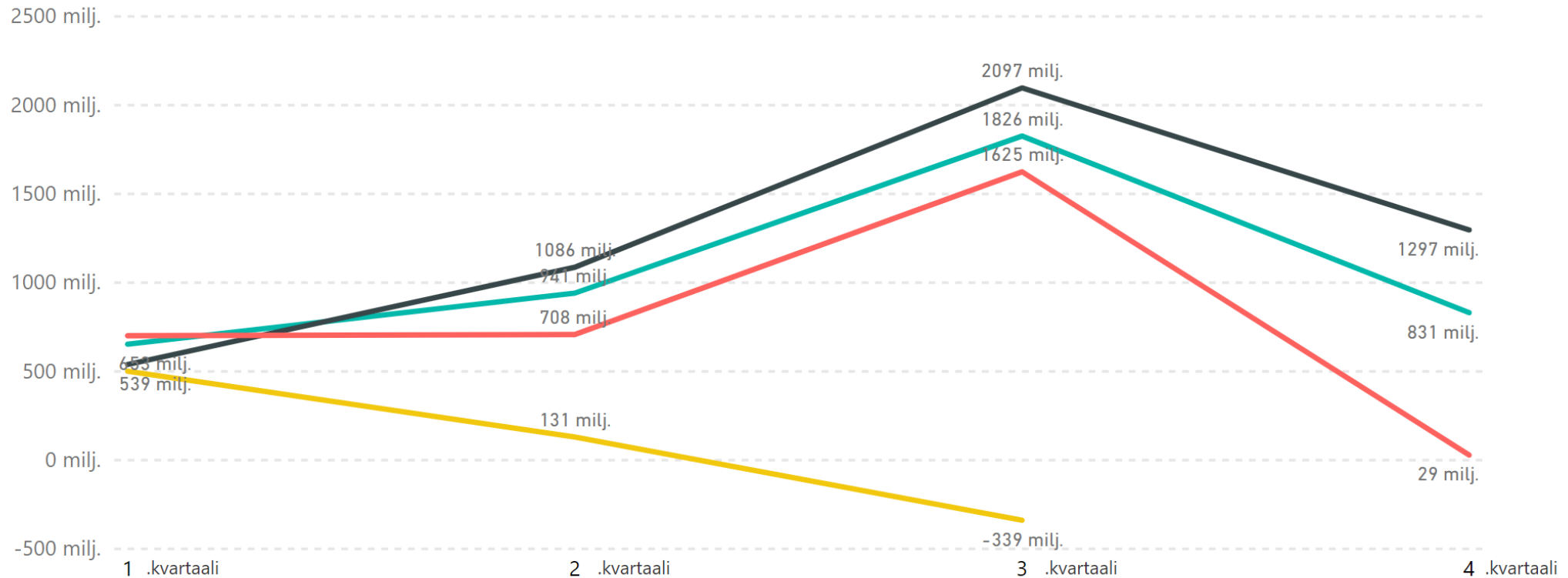
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Miltä näyttää kuntatalous ja muu julkinen talous?

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos vuosineljänneksittäin 2016–2019, miljoonaa euroa

Muuttujan arvo kvartaaleittain (m€)

Vuosi ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019

Julkisen talouden tila

julkisyhteisöjen nettoluotonanto* euroina ja suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

Nettoluotonanto, mrd. euroa

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,5	-2,1	-2,9	-2,3	-2,6	-2,8	-2,9	-3,3
Valtio	-4,0	-2,8	-2,2	-3,5	-3,0	-2,6	-2,5	-2,2
Sosiaaliturvarahastot	2,9	2,9	2,8	2,3	1,9	1,9	2,0	2,1
Yhteensä	-1,6	-1,9	-2,3	-3,5	-3,7	-3,5	-3,4	-3,4

Nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,2 %	-0,9 %	-1,2 %	-0,9 %	-1,0 %	-1,1 %	-1,1 %	-1,2 %
Valtio	-1,8 %	-1,2 %	-0,9 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,0 %	-0,9 %	-0,8 %
Sosiaaliturvarahastot	1,3 %	1,3 %	1,1 %	0,9 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %
Yhteensä	-0,7 %	-0,8 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,4 %	-1,3 %	-1,2 %	-1,2 %

Rahoitusasema-
tavoite: -0,5 %

Rahoitusasema-
tavoite: 0,0 %

Julkisen sektorin finanssipoliittiset tavoitteet

Sanna Marinin hallituksen rahoitusasematavoitteet nettoluotonannolle(+)/nettoluotonotto (-):

1. Valtiontalouden alijäämä korkeintaan ½ % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
 2. Paikallishallinnon alijäämä korkeintaan ½ % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
 3. työeläkerahastojen ylijäämä noin 1 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
 4. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema noin 0 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
- Rahoitusasematavoitetta tukee kuntatalouden menorajoite
 - Hallituksen toimenpiteiden nettovaikutus on v. 2023 kuntatalouden toimintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä verrattuna hallituskautta edeltäneeseen ns. ”tekniseen” julkisen talouden suunnitelmaan
 - Menorajoitetta ei voi väljentää

EU-viitekehys:

- Julkisen talouden alijäämä saa olla enintään 3 % ja velka enintään 60 prosenttia suhteessa BKT:een
- Julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman muutoksen keskipitkän aikavälin tavoite (MTO): -0,5 % suhteessa BKT:een

**“Ilman uusia
sopeutustoimia
kuntatalous ei saavuta
hallituksen tavoitetta”**

Laita kalenteriin!

Lisää talous- torstaissa

Tärkeitä päivämääriä 2020

15.1.2020 mennessä	Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 talousarvio ja –suunnitelmatiedot Valtiokonttoriin Lisätietoa
31.1.2020	Tilastojulkistus: kansantalouden tilinpito 2018 tarkistettut tiedot
5.2.2020	Tilastojulkistus: kuntatalous, 4. neljännes 2019 Koulutus: FCG:n Rafo 2020
16.3.2020	Tilastojulkistus: kansantalouden tilinpito 2019, ennakko
7.4.2020	Hallituksen kehysriihi
16.4.2020	Julkistus: Kuntatalousohjelma, kevät 2021 Julkisen talouden suunnitelma 2021-2024 Taloudellinen katsaus, kevät 2021
28.-29.4.2020	Koulutus: FCG:n Talous- ja veroennustepäivät
Hyvää kesää!	
27.-28.8.2020	Koulutus: FCG:n hallinto-, henkilöstö- ja talousjohdon konferenssi

Kiitos.

Minna Punakallio

+358 40 751 5175

minna.punakallio@kuntaliitto.fi

Seuraa minua Twitterissä: [@MinnaPunakallio](https://twitter.com/MinnaPunakallio)

www.kuntaliitto.fi

Ajankohtaista verotuksesta

Taloustorstai 16.1.2020

Pekka Montell, @MontellPekka

Kuntaliiton kunnallisveroennusteet vuosille 2019-2020 vuonna 2019

Tilivuosi 2019 (04/2019)

- Kevään kuntatalousohjelma, tulokehitystilasto ja Tulorekisteriongelmien mainittu ei huomioitu ennusteessa
- Ero lopulliseen verokertymään **+ 450** miljoonaa euroa
- Syy pääosin verokortt uudistus ja osittain tulorekisteri

Tilivuosi 2020 (04/2019)

- Kevään kuntatalousohjelma
- Ero joulukuun 2019 arvioon: **-50** miljoonaa euroa
- Pieni ero verokortt uudistus huomioiden. Syyt: kevään KTO:n myönteisemmät kehitysarviot sekä veroperustemuutokset vasta syksyn ennusteissa.

Kuntaliiton kunnallisveroennusteet vuosille 2019-2020 vuonna 2019

Tilivuosi 2019 (08/2019)

- Kevään kuntatalousohjelma. Tulorekisteriongelmien ensi kertaa huomioitu ennusteessa
- Ero lopulliseen verokertymään vain **-16** miljoonaa euroa
- Syy eroon: pääosin verokorttiuudistus ja osittain tulorekisterin ilmoitusongelmien

Tilivuosi 2020 (08/2019)

- Ero joulukuun 2019 arvioon: **+ 300** miljoonaa euroa
- Pääsyy: verokorttiuudistuksen ”pysyvää muutosta” ei huomioitu ennusteessa
- Muut syyt: kevään KTO:n myönteisemmät kehitysarviot sekä veroperustemuutokset 2020 jotka huomioitiin syksyn ennusteissa.

Kuntaliiton kunnallisveroennusteet vuosille 2019-2020 vuonna 2019

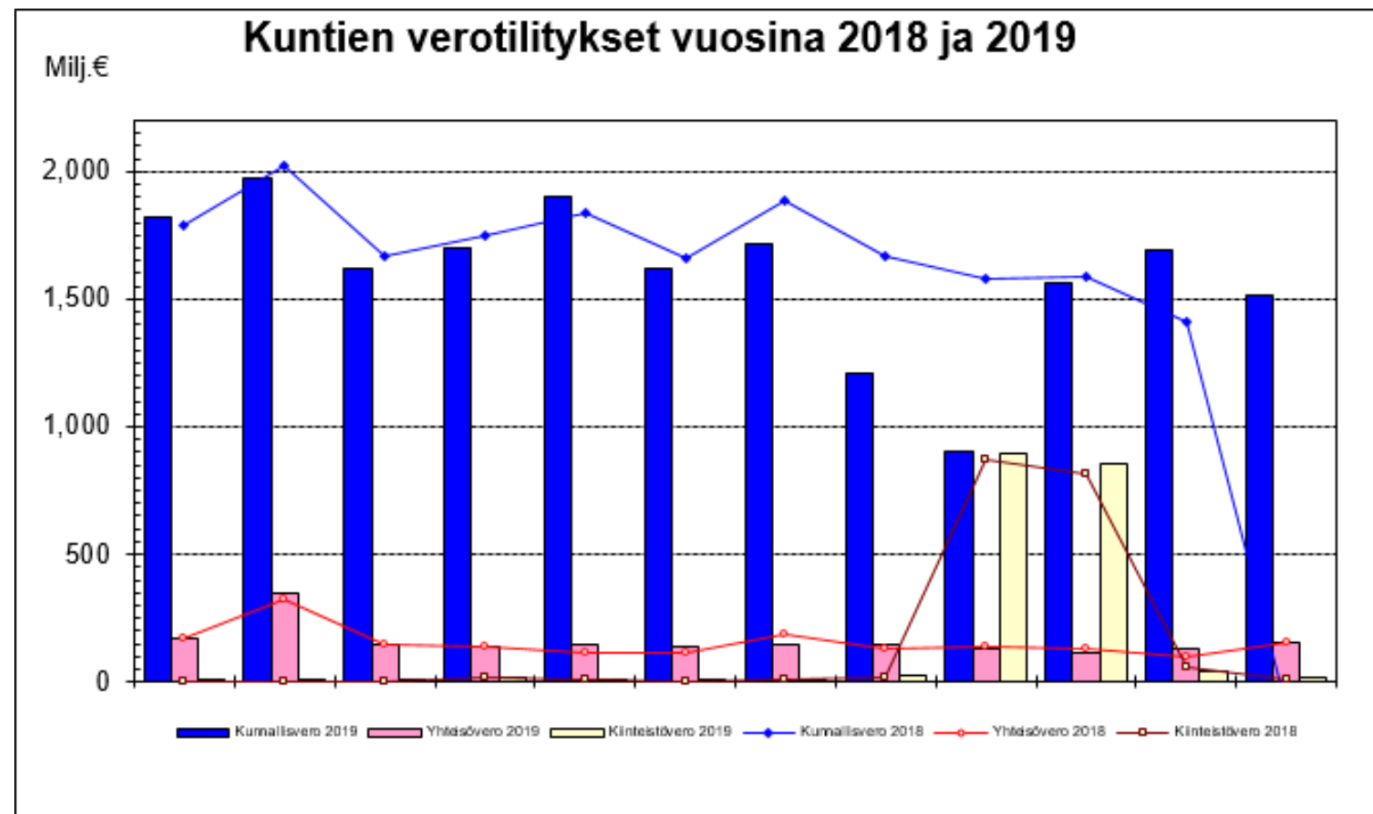
Tilivuosi 2019 (09/2019)

- Syksyn kuntatalousohjelma. Tulorekisteriongelmat ja verokorttiuudistus ensi kertaa huomioitu ennusteessa
- Ero lopulliseen verokertymään **-180** miljoonaa euroa
- Pääsyy eroon: tulorekisteriongelmat ongelmat jotka saatiin korjattua (kokonaistilitysvajearvio syyskuussa: -600 miljoonaa euroa)

Tilivuosi 2020 (09/2019)

- Ero joulukuun 2019 arvioon: **- 90** miljoonaa euroa
- Pääsyyt: verokorttiuudistuksen ”pysyvää muutos” ja tulorekisteriongelmat arvioitu sen hetken tilanteen mukaan (**varovaisesti**)

Joulukuun verotilitykset

Arvonlisäverot kuntien hanketuissa

- KHO:2019:141
- Päätös annettu 8.11.2019
- Kuntapalautukseen oikeuttava arvonlisävero ei ole kunnalle/kuntayhtymälle lopullinen kustannus > ei tukikelpoinen
- Keskenäiset ja päättyneet hankkeet, joihin saatu tukipäätös myös alvien osalta
- Maksatushakemukset syytä tehdä alkuperäisen rahoituspäätöksen mukaisesti
- EAKR ja ESR
- Hallintolaki 50 § 4 k

Veronsaajien tilaisuus Vallilassa

Verohallinto järjestää veronsaajille yhteisen iltapäiväseminaarin Helsingin Vallilassa torstaina 6.2.2020. Tilaisuus alkaa klo 13 ja päättyy klo 15.

Kutsu tilaisuuteen lähetetään tammikuussa.

Ohjelma:

- Verovuoden 2019 tuloverokertymät ja kertymien ajoitus (johtava veroasiantuntija Sami Varonen)
- Veronsaajatilitysten ajankohtaiset asiat: Yhteisöveron tiedot kunnille, vuoden 2020 aikatauluja, kiinteistöverotuksen joustava valmistuminen (ylitarkastaja Jyrki Einiö ja ylitarkastaja Satu Sarén)
- Uuden Veronsaajien palvelut -sivuston esittely (ylitarkastaja Satu Sarén)
- Tilastotietokantapalvelun kuntakohtaiset esimerkkilistot (ylitarkastaja Jenna Lempiäinen ja ekonomisti Aki Savolainen)

Veronsaajien edustajat ovat tervetulleita paikan päälle Vallilaan (Vääksyntie 4). Ilmoittautuminen tilaisuuteen tapahtuu tammikuussa lähetettävän kutsun kautta.

Tilaisuuteen voi osallistua myös Skype-yhteyden välityksellä. Linkki toimitetaan kaikille osallistujille lähempänä ajankohtaa.

Tervetuloa paikalle tai kuulolle!

Lisätietoja:

Jyrki Einiö

Satu Sarén

Tulevia verokoulutuksia

- Kunnan verotulot ja valtionosuudet • Oulu, 22.-23.4.
- Talous- ja veroennustepäivät • Helsinki, 28.-29.4.
- Arvonlisäverotuksen peruskurssi • Tampere, 26.5. + striimaus

- TIETOA
- TAITOA
- NÄKEMYSTÄ

LISÄTIEDOT JA
ILMOITTAUTUMINEN:
[HTTPS://KOULUTUS.FCG.FI/](https://koulutus.fcg.fi/)

Lisäksi webinaarit ja
verkkokoulutukset!

Kiitos.

Pekka Montell

0440 851738

pekka.montell@kuntaliitto.fi

@MontellPekka

www.kuntaliitto.fi

Tilinpäätökseen 2019 valmistautuminen

Taloustorstai 16.1.2020

Sari Korento

Käsiteltäviä asioita

- Verorahoituksen kirjaaminen
- Kirjanpitolautakunnan päivitetty yleisohjeet ja lausunnot –vaikutus tilinpäätökseen

Verotulojen kirjaaminen

- Verotulojen kirjaamisesta ei ole annettu uusia ohjeita
 - Verotulot kirjataan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tuloslaskelman laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti
- Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain ao. tilikauden verotuloksi
 - Mikäli joulukuussa tilitettävä määrä on poikkeuksellisesti negatiivinen, kirjataan se ao. tilikauden verotulojen vähennykseksi ja siirtovelaksi

Valtionosuuksien kirjaaminen

- Tuloslaskelman valtionosuuksiin sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen ta- maksun luonnetta
 - kunnan peruspalvelujen valtionosuus, opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet ja harkinnanvarainen valtionosuuden korotus
- **Valtionosuudet** kirjataan tilinpäätöksessä valtionosuusviranomaisen tilitysten ja päätösten mukaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla
 - Vuodelle 2019 kirjataan mm.
 - Päätös peruspalvelujen valtionosuuksien muutoksista 2019 (mm. kiky-sopimus)
 - Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus
 - Ammatillisen koulutuksen lisäsuoritepäätös vuodelle 2019 (ks. myös kuntajaoston lausunto 88/2009)
 - Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden syrjäisyyslisien oikaisuista vuosilta 2017-2019

**Tarkasta
päätösten
oikeellisuus**

Muista
lisäinformaatio
tilinpäätöksessä

Valtionosuuksien kirjaaminen

- **Verotulomenetysten kompensatiot** esitetään tuloslaskelmassa valtionosuuksien ryhmässä
 - kirjanpitoon oma tili (uusi JHS-tili 5890 Verotulomenetysten kompensatio)
 - veromenetysten kompensatiot eriteltäneen jatkossa valtionosuuksia koskevassa liitetiedossa
 - toimintakertomuksessa ja muussa talouden raportoinnissa voidaan tarvittaessa kuvata tarkemmin, mistä eristä valtionosuus muodostuu
- **Huom. Valtionavustukset** (ns. korvamerkityt) jaksetaan tilinpäätöksessä toteutuneiden menojen suhteessa
 - Esim. digitalisaation kannustinjärjestelmän valtionavustukset

Uudet tunnusluvut ja liitetiedot

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta

- Uudet tunnusluvut:
 - Laskennallinen lainanhoitokate
 - Lainat ja vuokravastuut 31.12.
 - Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas
 - Poistettu: Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista

- vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma
 - Yleisohjeessa tarkemmat ohjeet vastuun laskemiseen ja esittämiseen
- voidaan esittää tieto kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrästä, jossa tuloksenkäsittelyerät (investointivaraudet ja poistoerot sekä muut omat rahastot kuin arvonnkorotusrahostot) on otettu huomioon (kuntajaoston lausunto 121)

Kuntajaoston uusimpia lausuntoja

- Lausunto 122/2019: Lausunto uuden potilasvakuutuslain vaikutuksesta potilasvakuutusvastuiden kirjaamiseen
- Lausunto 121/2019: Lausunto lainan arvonalennuksen ja peruspääoman muutoksen kirjaamisesta kuntayhtymän ja jäsenkunnan kirjanpidossa
- Lausunto 120/2019: Lausunto lomapalkkavelan kirjaamisesta tilinpäätökseen
- Lausunto 119/2018: Lausunto vuosityöaikaan siirtymisen vaikutuksesta lomapalkkavelkaan
- Lausunto 118/2018: Kuntien ja kuntayhtymien ylijäämä- ja alijäämäerien tulkinnasta
- Lausunto 117/2018: Tuloksellisuuserän ja lomarahan kirjaaminen vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksissä

Henkilösivukulut lasketaan niillä sivukuluprosenteilla, jotka ovat voimassa lomapalkkavelan suoritushetkellä siltä osin kuin ne ovat tiedossa.

Lomaraha kirjataan vuoden 2019 tilinpäätöksessä normaalisti ilman leikkausta

Kuntajaoston lausunto 122 uuden potilasvakuutuslain vaikutuksista potilasvakuutusvastuiden kirjaamiseen

- Potilasvakuutuslain tulevalla muutoksella on sairaanhoitopiirien tilinpäätöksiin vaikutuksia jo vuonna 2019
 - Kunnilta poistuu oikeus periä vammaisille tarjoamistaan palveluista aiheutuneet kulut vammaispalvelulain mukaisesti
 - muutos vaikuttaa jo vuoden 2019 tilinpäätöksissä esitettävien potilasvakuutusvastuiden määrään pienentävästi
 - tulevien vuosien vastuiden määrän väheneminen kirjataan tuloslaskelmaan menonoikaisuna
- Toimintakertomuksessa ja liitetiedoissa tulee antaa selostus potilasvakuutuslain mukaisten vastuiden käsittelyn muutoksesta sekä muutoksen euromääräisestä vaikutuksesta siten kuin lausunnossa tarkemmin edellytetään
- Lausunnossa annettu ohjeet myös uuden järjestelmän mukaisten vakuutusmaksujen kirjaamisesta vuodesta 2021 alkaen

**“Varmista, että
tilinpäätös antaa
oikean kuvan
toiminnan
tuloksesta ja
taloudellisesta
asemasta.”**

Kiitos.

Sari Korento

0500 476747

sari.korento@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Talousarvio- ja suunnitelmatietojen raportit

Anna Sirenius, Valtiokonttori, Taloustorstai 16.1.2020 / Kuntaliitto

Tutkihallintoa.fi

- Yhteen palveluun koottu laajasti julkisen sektorin tietoja:
 - Kuntien taloustiedot
 - Valtion tietoja
 - Taloustiedot (budjetit, kertymät)
 - Henkilöstötiedot (mm. htv:t, ikä- ja sukupuolijakaumat, koulutustasot)
 - Tuloksellisuustiedot; tulostavoitteet ja niiden toteumat

Kuntien talousraportit

Palvelusta on saatavilla kuntien ja kuntayhtymien raportoimat tiedot:

- Kun kunta/kuntayhtymä on hyvä hyväksynyt lähettämänsä tiedot tietopalvelussa
- Raportit päivittyvät kahdesti päivässä, joka arkipäivä:
 - Klo 13 ja klo 17
- Palvelussa on näkyvillä sekä alustava että lopulliset tiedot
 - Vertailutietoina on vuosien 2017, 2018 ja 2019 talousarvio- ja suunnitelmatiedot
- Kuluvan vuoden aikana varaudutaan vuoden 2021 raportointikokonaisuuksien raportointiin ja tehdä muita VM:n kanssa määriteltäviä kuntien tilannekuvaan liittyviä raportointitöitä.

Toteutetut raportit

- Kunnat:

- Yksittäisen kunnan tiedot visualisoituna ja taulukkona
- Vertailuraportti: valitut kunnat absoluuttisina lukuina sekä asukaslukuun suhteutettuina lukuina
- Kuntaraportti maakunnittain
- Tunnusluvut karttavisualisointina

- Kuntayhtymät

- Yksittäisen kuntayhtymän tiedot visualisoituna ja taulukkona
- Vertailuraportti: valittujen kuntayhtymien luvut

www.tutkihallintoa.fi

www.granskaförvaltningen.fi

www.exploreadministration.fi

Kehitystyö jatkuu, kerrottehan tarpeistanne!

- Sivuston palautelomakkeen kautta
- analysointipalvelu@valtiokonttori.fi

Kiitos.

Anna Sirenius

projektipäällikkö

anna.sirenius@valtiokonttori.fi

0295 50 2592

Katsaus työmarkkinatilanteeseen

Taloustorstai 16.1.2020

KT *Kuntatyönantajat*

Lähtökohtia ja toimintaympäristöä

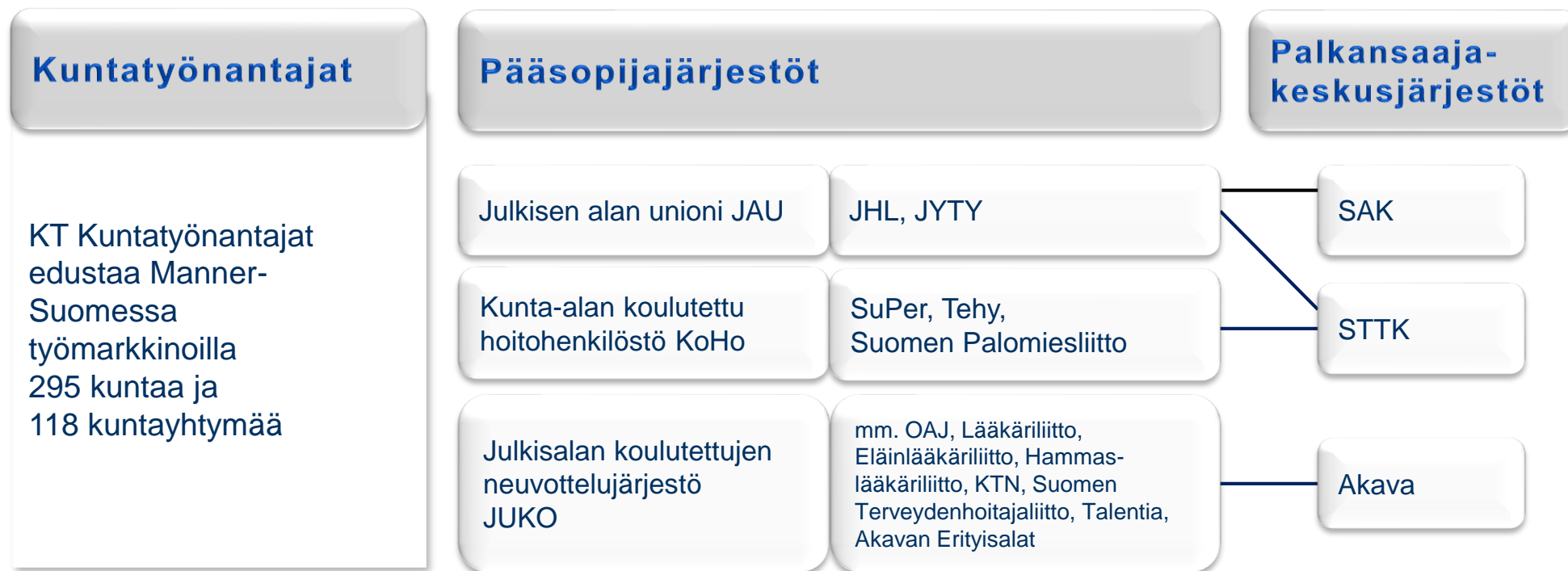
- Käynnissä oleva sopimuskierrös käydään liitto- ja toimialakohtaisten neuvottelujen pohjalta
- Kansantalouden kasvulukuja on alennettu
- Kuntatalouden tilanne on heikentynyt, mistä kertovat mm. laajat yt-neuvottelut
- Kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksu on Kevan päätöksellä 4 %-yksikköä korkeampi kuin yksityisillä työnantajilla (737 000 000)

Kunta-alan neuvotteluasetelmista

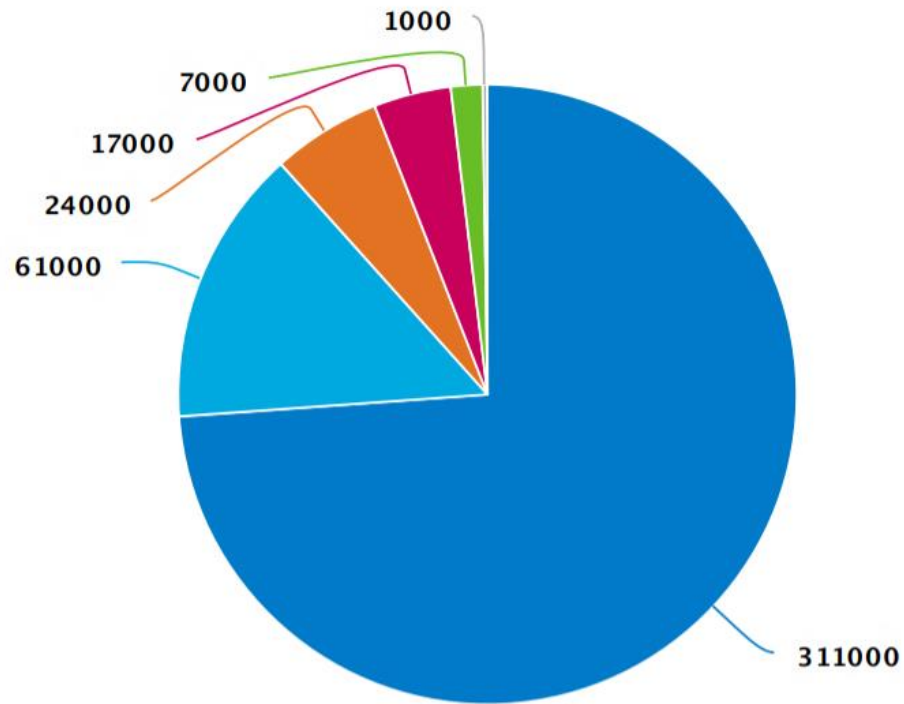
- Kaikki kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 31.3.2020 saakka
- Määräaikainen työ- ja virkaehtosopimus lomarahaleikkauksista päättyi 30.9.2019
- Kikyn vuosittaisen työajan pidennyksistä on sovittu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksissa
- Seuraava neuvottelukierros käydään nykyisen kunta-alan sopimusjärjestelmän pohjalta
- Useat jatkuvan neuvottelun periaatteella toimivat työryhmät ja työnantajaverkostot valmistelevat esityksiä
- Päänavaussopimus syntynyt teknologiateollisuuteen. Sopimuskausi 25 kk. Palkankorotukset yhteensä 3,3 %, vastaava kustannus laskennallisesti kunta-alalle 700 miljoonaa euroa. Työaika lyheni kikyä edeltävään tasoon.
- Päänavausta ei voi suoraan rinnastaa kunta-alalle

Kunta-alan neuvotteluosapuolet

Henkilöstö (421 000) pääsopijajärjestöittäin:
JUKO 30 %, Julkisen alan unioni 27 %, KoHo 31 %, ja järjestäytymättömät 12 %.
Työvoimakustannukset ovat 22 miljardia euroa vuodessa

Henkilöstö sopimusaloin 2018

- Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES)
- Opetusala
- Tekniset
- Lääkärit
- Tuntipalkkaiset
- Muusikot ja näyttelijät

Kunta-alan sopijapuolten neuvotteluryhmät

14.1.2020

Kunta-alan pääneuvotteluryhmä

**KVTES
-ryhmä**

KVTES -
TEHO

KVTES -
VAKA

KVTES – palkkaus-
järjestelmää
arvioiva ryhmä

KVTES
Sairausloma

KVTES
Perhepäivähoitajien
liite

KVTES
Maatalouslomittajien
liite

KVTES
Työssä oppiminen
ja ohjaus

KVTES
Etätöitä
käsitlevä ryhmä

KVTES
YTA / TAL

KVTES
Liite 4

LS Yleinen
neuvotteluryhmä

LS
Työaikaryhmä

LS
Eläinlääkärit

TuntiTES-
neuvotteluryhmä

TS-neuvottelu-
ryhmä

TS- Palo- ja pelastus-
toimen työaika-
järjestelytyöryhmä

Työelämän
kehittämisryhmä
(Tekry)

KUNTEKO2020
ohjelma- ja
valmisteluryhmät

Työsuojelun yhteistoiminta-
sopimuksen tulkintakysymyksiä
käsitlevä tr. (TYRY)

Koulutus-
työryhmä
(ay-koulutuspäivät)

Tilastoryhmä

Työn murros-
työryhmä

Ryhmähenki-
vakuutus-
työryhmä

OVTES
-neuvotteluryhmä

Muusikkosopimusten
neuvotteluryhmä

Näyttelijä-TES
-neuvotteluryhmä

Keskeisimmät neuvottelujen kohteet

- Työmarkkinaratkaisun kustannusvaikutus ja sopimuskauden pituus
- Palkankorotusten muoto ja paikalliset järjestelyerät
- Kilpailukyky sopimuksessa sovitun työajan pidennyksen jatkaminen
- Pääsopimuksen irtisanominen ja sopimusjärjestelmiä ja –oikeuksia koskevat vaatimukset: Tehy ja Super vaativat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle omaa sopimusta ja OAJ lastentarhanopettajien siirtämistä opetusalan sopimukseen
- Kunta-alan sopimusala kohtaiset neuvottelut ja ns. tekstikysymykset (palkkausjärjestelmät, työajat jne.)
- Kuntatyönantajien on varauduttava myös neuvottelujen kriisiytymiseen

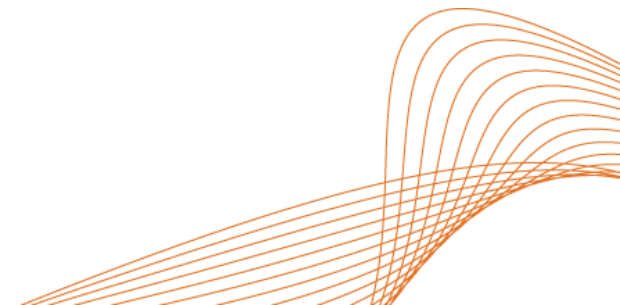
Varautuminen työtaisteluihin

- Ottaen huomion kunta-alan ammattijärjestöjen sopimustavoitteet, kuntatyönantajien on varauduttava työtaistelu-uhkiin ja työtaisteluihin (Ohjeita työtaistelun varalta, KT:n opas kuntatyönantajille).
- Työtaistelu-uhkat kohdistuvat todennäköisesti suurimpiin kuntatyönantajiin.
- Työtaistelukeinot kovenevat ja laajenevat asteittain riippuen neuvottelujen etenemisestä.
- Työtaisteluiden ilmoittamisajat ja lakkorajat määräytyvät työriitalain mukaisesti (poikkeuksena joukkoirtisanoutuminen).
- Tarvitaan työnantajakohtainen suunnitelma, miten varaudutaan työrauhahäiriöihin ja miten toimitaan työtaisteluiden aikana.

Marinin hallituksen kolmikantavalmistelu

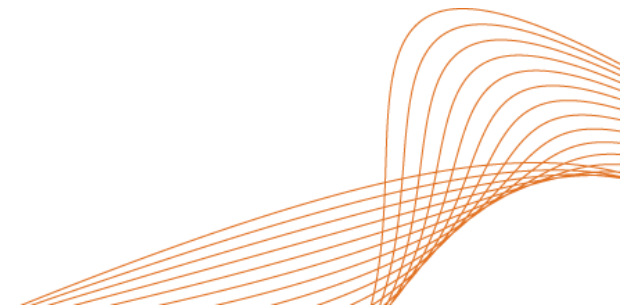
KT toimii tällä hetkellä työmarkkinakeskusjärjestönä yli 100:ssa kaksi tai kolmikantaisessa työryhmässä tai organisaatiossa kuntatyönantajien edunvalvojana.

- Työllisyysasteen nostaminen 75%:iin:
 1. Työvoimapolitiikan palvelurakenne
 2. Palkkatuki ja etuudet
 3. Työkyvyn edistäminen ja osatyökykyisten työllistäminen
 4. Osaaminen ja työmarkkinoiden kohtaanto
 5. Työperäinen maahanmuutto ja kotouttaminen
 6. Työlainsäädäntö ja sen sääntelytyöryhmä
 7. Paikallinen sopiminen

Marinin hallituksen kolmikantavalmistelu

- Työelämälainsäädäntö: perhevapaauudistus, vuosilomalaki, opintovapaa, samapalkkaohjelma, palkka-avoimuus, yt-lain uudistaminen, nollatuntisopimukset, syrjinnän ehkäisy, työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma, osaamisen kehittäminen työelämässä ja oppisopimus jne.
- Itsehallintoalueiden muodostamiseen liittyvä henkilöstöä koskeva lainsäädäntö
- Hoiva- ja muuta henkilöstöä koskevat mitoitukset ja hoitotakuu
- Yksityisen ja kunta-alan eläkejärjestelmien yhdistäminen.
- Työnantaja- ja palkansaajaedustus Kevan hallintoon.

Eläkejärjestelmien yhdistäminen

- Työryhmän tausta
 - Selvitysmies Jukka Ahtelan selvitys kuntaeläkkeiden rahoituksesta (2014)
 - Työmarkkinajärjestöjen sopimuksessa vuoden 2017 eläkeuudistuksesta (2014) sovittiin toteutettavaksi kuntaeläkkeiden rahoitus selvityksen mukaiset toimet
 - Antti Rinteen hallituksen ohjelman mukaan valmistellaan kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistäminen Eläkejärjestelmien erillisyyss -työryhmän ehdotusten pohjalta
 - Hallitus on sitoutunut vuoden 2017 eläkeuudistuksen toimeenpanon jatkamiseen yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa
- KT:n tavoitteita uudistukselle
 - Kuntaeläkkeiden rahoituksen turvaaminen muuttuvassa tilanteessa
 - Kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksun kilpailukykyisyys suhteessa yksityissektoriin
 - Kuntatyönantajien eläkevakuutusmaksun tason alentaminen

Eläkejärjestelmien yhdistäminen

- Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat 14.8.2019 asettaneet työryhmän valmistelemaan kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistämistä
 - Työryhmän toimikausi 19.8.2019-31.12.2021
- Työryhmän varsinaiset jäsenet KT, EK, SAK, STTK ja Akava sekä STM ja VM
 - asiantuntijoina mm. ETK, Tela, Keva, Kuntaliitto
- Eläkejärjestelmien yhdistymisen ajankohdasta alkaen kunta-alan työntekijät vakuutettaisiin työntekijän eläkelain (TyEL) mukaisesti
 - Kuntatyöntekijöiden TyEL:ia vastaava osa eläkkeistä siirrettäisiin TyEL-järjestelmään ja tätä osaa toimeenpanemaan perustettaisiin uusi TyEL-laitos (ns. TyEL-Keva)
- Kevasta siirrettäisiin TyEL-tasoa vastaava vastuvelka ja sen kattamiseen tarvittavat varat sekä tarvittavaa vakavaraisuuspääomaa vastaava määrä varoja uuteen perustettavaan TyEL-Kevaan
 - Jäljellejäävät paremmat eläkeoikeudet jäisivät julkisoikeudellisena toimijana toimivaan ns. Julkis-Kevaan